

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v hlavním líčení konaném dne 9. července 2019 v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Tomáše Kurfírta a soudců přísedících Marie Danešové a Marie Novákové,

takto:

Obžalovaný **M. Š.**

nar. XXXXX v XXXXX, trvale bytem XXXXX,

je vinen, že

dne 3. 8. 2017 v pokoji v přízemí domu č. p. XXXXX v obci XXXXX, část XXXXX, na rozkládací sedačce sloužící jako postel, přibližně od 2:15 hodin uvažoval, že usmrtí svou přítelkyni M. K., nar. XXXXX, o níž se domníval, že se s ním chce rozejít, zvažoval způsoby jejího usmrcení, v době mezi 3:30 a 3:47 hodin uchopil poškozenou K. oběma rukama za krk, obkročmo se na ni posadil a začal ji rdousit tím, že jí palci rukou intenzivně tlačil do oblasti hrtanu a v tomto jednání pokračoval i přes aktivní obranu poškozené, až do okamžiku, kdy ztratila vědomí a teprve poté svého jednání zanechal,

tedy

- jinému bez oprávnění bránil užívat osobní svobody a spáchal uvedený čin v úmyslu usnadnit jiný trestný čin,

tím spáchal

- přečin omezování osobní svobody podle § 171 odstavec 1, odstavec 2 trestního zákoníku,

a za to se mu ukládá

podle § 171 odstavec 2 trestního zákoníku **trest odnětí svobody** v trvání **18 (osmnácti) měsíců**.

Podle § 81 odstavec 1 a § 82 odstavec 1 trestního zákoníku se obžalovanému výkon trestu odnětí svobody **podmíněně odkládá** na zkušební dobu v trvání **3 (tři) let**.

Podle § 99 odstavec 2 písmeno a), odstavec 3, odstavec 4 trestního zákoníku se obžalovanému ukládá **ochranné léčení psychiatrické, formou ambulantní**.

Odůvodnění:

1. Na úvod odůvodnění je nutné zmínit, že tento rozsudek byl vyhlášen poté, co usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 14. 5. 2019 č. j. 5 To 32/2019 – 340 zrušilo předchozí rozsudek soudu prvního stupně ze dne 31. 1. 2019, č. j. 10 T 3/2018 - 318. Ve zrušujícím usnesení odvolací soud určil vodítka pro další činnost nalézacího soudu a zavázal krajský soud, aby se při svém rozhodování řídil právním názorem odvolacího soudu. Důkazní situace se od předchozího rozhodnutí vrchního soudu nezměnila. Odvolací soud konstatoval, že krajský soud správně ustálil skutkový stav věci v rozsahu § 2 odst. 5 trestního řádu. Ve věci nebylo třeba a ani nebylo prováděno další dokazování (kromě doplňujícího výslechu obžalovaného). Proto odůvodnění tohoto rozsudku vychází z odůvodnění předchozího rozsudku. Ve zbývajících částech obsahuje změny a doplnění, které přineslo trestní řízení po předchozím zrušeném rozsudku.
2. Po provedeném dokazování soud opět dospěl bez důvodných pochybností k závěru, že obžalovaný M. Š. s poškozenou M. K. žili před spácháním skutku jako druh a družka v domě poškozené. Byla mezi nimi citová vazba, sdíleli společné bydliště, jejich soužití trvalo asi jeden rok. Poté v jejich vztahu nastaly komplikace. Poškozená se snažila přesvědčit obžalovaného k většímu odstupu od jeho rodičů, případně aby si našel vlastní bydlení. Naopak obžalovaný viděl vzájemné rozpory, vnímal rozdíly mezi jejich povahami a zájmy. Požadavek na odstěhování nebo hledání vlastního bydlení vnímal obžalovaný jako ohrožení jejich vztahu. U obžalovaného se k tomu přidaly změny a nejistoty z nového zaměstnání. Jak obžalovaný, tak poškozená potvrdili, že oba dva měli určité psychické potíže. Obžalovaný danou situaci těžko snášel. Z tohoto rozpoložení vyplynuly jeho úvahy, jestli má poškozené nějak ublížit, nebo ji dokonce zabít.
3. Situace dospěla k vrcholu v noci z 2. na 3. 8. 2017, když obžalovaný Š. s poškozenou K. nocovali v domě poškozené v přízemí na rozkládací sedačce. Oba odešli spát v deset hodin večer. Úvahy obžalovaného o usmrcení poškozené uzrály přibližně ve čtvrt na tři ráno. Obžalovaný se rozhodl udusit poškozenou K. polštářem. Naklonil se nad poškozenou s připraveným polštářem nebo pokrývkou, ale nic neudělal, protože se poškozená probudila, promluvila na obžalovaného a zeptala se ho, proč je vzhůru. Potom obžalovaný znovu ulehнул vedle poškozené. Dál přemítal, jak poškozené ublížit. Pak se rozhodl poškozenou zardousit. Obžalovaný nejprve poškozené jemně sahal na krk, pak ji ohmatával na krku a poklepal ji na ruce. Nakonec mezi půl čtvrtou a tři čtvrtě na čtyři hodiny ráno obžalovaný náhle uchopil poškozenou oběma rukama za krk a tlačil ji oběma

palci do oblasti hrtanu. Poškozená se útoku bránila, křičela, škrábala a snažila se ze sevření vyprostit. Obžalovanému se podařilo zvedající se poškozenou otočit na opačnou stranu postele, kleknout na ni obkročmo a pokračovat ve rdoušení až do momentu, kdy poškozená upadla do bezvědomí. Tehdy obžalovaný dalšího jednání zanechal. Poškozená se po krátké době z bezvědomí samovolně probírala. Obžalovaný v žádném dalším jednání vůči poškozené nepokračoval. Naopak nabídl poškozené mobilní telefon, aby mohla přivolat pomoc, což poškozená udělala.

4. Tomuto závěru o skutkovém ději odpovídala výpověď obžalovaného M. Š., který ve své výpovědi u hlavního líčení popsal své osobní, rodinné a pracovní poměry. Vylíčil peripetie vztahu s poškozenou K. i neshody, které se ve vztahu objevily několik týdnů před projednávanou událostí. Obžalovaný podrobně popsal, jak uvažoval o usmrcení poškozené, zvažoval způsoby jejího usmrcení a nakonec přikročil k samotnému skutku, když poškozenou uchopil za krk, nejprve v poloze ležmo, později se na ní posadil obkročmo a rdoušil poškozenou i přes její aktivní obranu až do doby, než ztratila vědomí. Dále vylíčil, jak se poškozená probírala, co následovalo, zejména přivolání policie a zanechání dalšího aktivního jednání vůči poškozené. Při hodnocení obžalovaný řekl, že svého činu strašně lituje. Byl by rád, kdyby se to vůbec nestalo. Strašně ho to mrzí a chápe, že se to nedá vrátit zpátky. Vyjádřil rovněž omluvu poškozené, její rodině a všem jejím známým.
5. Nalézací soud měl také důsledně vyhodnotit výpověď obžalovaného M. Š. přípravného řízení (čl. 21 - 25, 91 - 96). K této výpovědi soud musel konstatovat, že v podstatných okolnostech prakticky kopíruje výpovědi obžalovaného v hlavním líčení. Prakticky totéž lze říci i o výpovědi obžalovaného při pokračování v hlavním líčení (č.l. 307-309). Při doplňujícím výsledku obžalovaný ke svým poměrům řekl, že stále bydlí u rodičů, pracuje v obci na veřejných pracích, léčí se s bipolární poruchou u svého ošetřujícího lékaře. Ke skutkovým a právním skutečnostem obžalovaný nic dalšího neřekl.
6. Při porovnání výpovědi z přípravného řízení pozdějších výpovědí obžalovaného u hlavního líčení, musel soud konstatovat, že všechny výpovědi od počátku obsahují podstatné skutečnosti skutkového děje. Pozdější výpovědi se s výpovědi z přípravného řízení nijak zásadně neruší, pozdější výpovědi obsahují některé detaily, které obžalovaný dříve nezmněl, neboť se na ně obžalovaného nikdo nezeptal. Ve všech výpovědích zaznělo přiznání obžalovaného k úmyslu poškozenou usmrtit, ke zvažování první varianty udušení polštářem, k pozdějšímu rozhodnutí spáchat čin rdoušením poškozené rukama, popis celého útoku, důvodu, způsobu a okamžiku jeho ukončení a následného jednání obžalovaného i poškozené. Ve všech výpovědích obžalovaného se objevil stěžejní bod obhajoby obžalovaného, který opakovaně tvrdil, že sám upustil od dalšího útoku na poškozenou, bez nějakého vnějšího vlivu nebo zásahu, pouze proto, že si uvědomil, že páchá strašnou věc, která by měla nevratné důsledky, a to ho přimělo přestat. Časově obžalovaný umístil vznik rozhodnutí a upuštění od dalšího útoku do situace, když se poškozená již přestala bránit a na krátkou dobu upadla do bezvědomí. Ve všech bodech se výpovědi obžalovaného prakticky shodly s výpovědi poškozené K.. Celkově lze shrnout, že výpovědi obžalovaného jsou ustálené a obsahují podstatné okolnosti obhajoby obžalovaného.
7. Výpovědím obžalovaného velmi dobře odpovídala výpověď M. K. (č.l. 251-252). Poškozená podrobně popsala vztah s obžalovaným. Při výpovědi se zaměřila na jednání obžalovaného, průběh přecházejícího večera a kritické noci. Zejména popsala vlastní útok obžalovaného vůči ní, obranu před obžalovaným až do upadnutí do bezvědomí, probrání se v bezvědomí a přivolání policie. Popsala také následky, které jednání obžalovaného na ní zanechalo.
8. Krajský soud vyhodnotil také výpověď poškozené z přípravného řízení (č.l. 104-109). Z porovnání těchto výpovědí je zřetelné, že poškozená o důležitých skutečnostech vypovídala shodně v obou případech. Protože šlo o jasné vyjádření poškozené, zřetelné v obou jejích výpovědích, považoval je soud za významný podklad pro své rozhodnutí a nepovažoval za nutné poškozenou znovu vyslyšet.

9. Při porovnání výpovědi obžalovaného a poškozené soud shledal výraznou shodu, zejména v hodnocení předchozího vztahu obžalovaného a poškozené, jejich seznámení, spolužití, i dalších peripetií. Oba si uvědomovali určité psychické potíže, kterými trpěl druhý z nich. Oba také zaznamenali problematické údobí jejich vztahu, které obžalovaný vnímal tíživěji než poškozená. Při líčení samotné události se poškozená s obžalovaným buď zcela shodli, nebo vypovídali velmi podobně. Drobné rozdíly v jejich výpovědích mohly být zapříčiněny odlišným náhledem na věc. Objektivně si soud už z těchto dvou výpovědí mohl udělat celistvý obrázek o skutkovém ději, nevznikly o něm žádné významné pochybnosti. Všechny podstatné body odpovídaly tomu, jak byl skutek popsán už v podané obžalobě.
10. Soud dále vyslechnul svědkyni B.C., policistku zasahující na místě činu. Výpověď této svědkyně byla zcela věrohodná. Svědkyně celou událost pozorovala z profesionálních důvodů, bez jakéhokoliv vztahu k některému účastníkovi. Její líčení bylo věcné, přiléhavé a obsažné. Její výpověď se prakticky shodovala s výpovědí obžalovaného, výpovědí poškozené a odpovídala i dalším provedeným důkazům. Soud nepochyboval o jednotlivých skutečnostech, které svědkyně zmínila, ani jak se měl obžalovaný vyjádřit krátce po činu. To znamená, jak dlouho před činem o případném usmrcení poškozené uvažoval.
11. Soud dále se souhlasem stran trestního řízení přečetl protokoly o výsledku svědků – příbuzných obžalovaného. Bratr obžalovaného D.Š. (čl. 116-119) potvrdil vztah obžalovaného k poškozené K.. K pohnutce obžalovaného svědek řekl, že obžalovaný trpěl bolestmi hlavy a depresemi, užíval na to léky a byl proto hospitalizován v psychiatrické léčebně. Svědek dva až tři týdny před projednávanou událostí na obžalovaném pozoroval nervozitu a stres, kterou svědek spojoval s ukončením předchozího zaměstnání a nástupem do nového. Obdobně vyzněla výpověď otce obžalovaného L.Š. (čl. 120-124). Také on rovněž pozoroval vztah mezi obžalovaným a poškozenou. K vlastnímu útoku svědek nebyl schopen nic říct. Psychický stav obžalovaného před událostí byl utrápený, svědek to přisuzoval nevhodným lékům. Svědek rovněž zaznamenal určitou nervozitu nebo rozřetkanost obžalovaného. Stejně vypovídala i matka obžalovaného A.Š. (čl. 125-128). Svědkyně zmínila přibližně rok trvající vztah mezi obžalovaným a poškozenou. Zmínila léčení obžalovaného v psychiatrické léčebně. K samotné události, jako obvykle čekala, až obžalovaný půjde ráno na vlak do práce a zastaví se u nich doma pro svačinu. Obžalovaný nepřišel jako obvykle, proto svědkyně chtěla zjistit, co se děje u domu poškozené. Tam viděla nějakou postavu a pak si všimla vozidla Policie ČR.
12. U těchto svědků bylo nutné mít na paměti, že jsou to nejbližší příbuzní obžalovaného. Zároveň byli v běžném kontaktu s poškozenou. Všichni zachytili vztah mezi obžalovaným a poškozenou. Při zmínce o možných pohnutkách činu zmiňovali předchozí zhoršený duševní stav obžalovaného a léčení v psychiatrické léčebně. K samotnému činu nikdo z nich nebyl schopen něco říct, nejdříve viděli až hlídku policie na místě. V zásadě výpovědi uvedených svědků potvrzovaly skutečnosti uvedené obžalovaným a poškozenou. Význam těchto výpovědí pro zjištění skutkového děje byl spíše okrajový.
13. Dokazování pak bylo doplněno listinnými důkazy. Úkony trestního řízení byly zahájeny dne 3. 8. 2017 (čl. 1-2). Úřední záznam o výjezdu hlídky policie ve složení prap. C. a prap. V. potvrdil zákrok policistů v obci XXXXX v části XXXXX v domě č. p. XXXXX. Na místě byli zastížení poškozená a obžalovaný; kromě dalších opatření byly hlídkou na místě provedeny dechové zkoušky na přítomnost alkoholu; u obou zainteresovaných byly negativní (č. l. 3-4, 9, 47). Obžalovaný Š. byl zadržen dne 3. 8. 2017 ve 4:15 hodin na uvedeném místě, jak je vidět z protokolu o zadržení (č. l. 6-8). Obžalovaný pro účely forenzního zkoumání vydal pyžamové kalhoty a košili (č. l. 14). Tělo podezřelého Š. bylo prozkoumáno, jak je vidět z protokolu o prohlídce těla (č. l. 15) a z fotografií při tom pořízených (č. l. 59-61). Lékařské zprávy o zdravotním stavu obžalovaného Š. (č. l. 17-18) ze dne 3. 8. 2017 potvrzují, že na horní polovině těla v oblasti hrudníku měl obžalovaný četné povrchové oděrky. Obžalovaný byl v péči psychiatrické ambulance od února 2014. V dubnu 2014 byl hospitalizován v Psychiatrické nemocnici Kroměříž. Poškozená K. dne 3. 8. 2017 podala trestní

oznámení (č. l. 42-46). Pro účely trestního řízení vydala noční oděv, košili a kalhotky (č. l. 48). Rovněž poškozená byla podrobena prohlídce těla, což je vidět z protokolu o úkonu (č. l. 49-50) a z fotografií (č. l. 62-64). U poškozené byly zjištěny na pravé straně krku škrábance, jinak žádné významnější poranění. Kriminalisticky bylo ohledáno místo činu, což zachycuje protokol o ohledání místa činu, obsahující popisnou, fotografickou a grafickou část (č. l. 56-78). Po zahájení trestního stíhání byl obžalovaný upozorněn na možnou přísnější právní kvalifikaci (č. l. 88). Obžalovanému byl odebrán bukální vzorek pro případné forenzní srovnání se zajištěnými stopami (č. l. 98). Poškozená byla po útoku ošetřena, jak je patrné ze zprávy o ambulantním vyšetření (č. l. 135). Při vyšetření bylo konstatováno zhmoždění (kontuze) hrdla. K osobě obžalovaného svědčily záznamy z rejstříku trestů a evidence přestupců (č. l. 230-231), obžalovaný v nich nemá žádný záznam. Dále byl přehrán audiozáznam volání poškozené na tísňovou linku č. 158 z ranních hodin dne 3. 8. 2017 (přesně od 3:47:21 do 3:48:56 hodin). V dialogu operátora linky a poškozené kromě identifikace poškozené a místa odkud volá, od poškozené jednoznačně zaznělo, že přítel ji chtěl zabít a škrtil ji, čemuž poškozená přitakávala i na opakovaný dotaz operátora. Sama konstatovala, že zraněna nebyla, nežádala prozatím zdravotnické ošetření a prosila pouze, aby na místo přijela hlídka policie. V pozadí hovoru se opakovaně ozýval mužský hlas (pozn. obžalovaného), který opakuje: „udělej to!“

14. Listinné důkazy a audiozáznam dotvořily obraz podaný obžalovaným resp. poškozenou, přesně místně a časově určují, kdy došlo k volání poškozené na tísňovou linku policie, zaznamenaly činnost hlídky policie, zadržení obžalovaného a skutečnost, že jak obžalovaný, tak poškozená nebyli ovlivněni alkoholem. Dále z listinných důkazů vyplynulo, že především obžalovaný byl poraněn při fyzickém konfliktu s poškozenou. U poškozené nebylo zranění tak patrné, ošetření potvrdilo zhmoždění krčních partií. Kriminalisticky bylo prozkoumáno a popsáno místo činu, byly zajištěny biologické stopy, srovnávací vzorek obžalovaného a vzorky zajištěné na těle a z těla poškozené. Audiozáznam velmi dobře zachytil atmosféru i konkrétní vyjádření poškozené a obžalovaného z doby krátce po spáchání činu. Naprosto souhlasil s tím, jak obžalovaný a poškozená o činu referovali v průběhu dalšího řízení. Ani o listinných důkazech soud neměl žádného důvodu pochybovat.
15. Zajištěné stopy a vzorky byly zkoumány jednak znalci z oboru kriminalistiky, odvětví genetiky biologie (č. l. 176-180, 182-184). Ze vzorků odebraných zpod nehtů poškozené a srovnávacího vzorku, byly zjištěny profily DNA, u kterých byla zjištěna shoda se vzorkem bukálního stěru obžalovaného. Ze zajištěných lidských vlasů byla provedena analýza DNA a zjištěn profil DNA, který odpovídá profilu DNA poškozené. Na dámských kalhotkách poškozené bylo zjištěno potřísnění močí a zjištěn rozsah tohoto potřísnění. Ke znaleckému zkoumání byly předloženy rovněž vzorky krve a moči obžalovaného Š. Tam nebyla prokázána přítomnost alkoholu ani jiné těkavé látky, nebyla prokázána rovněž přítomnost návykových látek. Krev a moč obžalovaného obsahovala léčiva Quetiapin a Mirtazepin v oblasti terapeutických koncentrací, což odpovídalo zdravotní dokumentaci, podle které obžalovaný léčiva obsahující tyto přípravky pravidelně užíval. Dále bylo ve vzorku obsaženo stopové množství kofeinu. Závěrem se posudek věnoval vlivu těchto léků na duševní stav obžalovaného. Prokázaná léčiva pravděpodobně významně neovlivnila stav obžalovaného v době deliktu.
16. Dále byly posudkem z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie a klinické psychologie zkoumány duševní charakteristiky obžalovaného Š. (č. l. 203-223). Podle výsledku obžalovaný trpí bipolární afektivní poruchou, v době zkoumání prakticky v kompenzovaném stavu. Dále u něj znalci zjistili smíšenou poruchu osobnosti. V době spáchaného činu byly jeho rozpoznávací a ovládací schopnosti lehce sníženy v důsledku možné přechodné dekompenzace základního psychického onemocnění. Obžalovaný neměl sklony k užívání alkoholu ani jiných návykových látek. Z psychiatrického hlediska mohl být motivační proces obžalovaného způsoben částečnou dekompenzací. Z psychologického hlediska se jedná o jedince s podprůměrným intelektem, s oslabenou volní složkou, se znaky jedince závislého na okolí, afektivně labilního. Jeho motivační

proces byl tímto způsobem jednoznačně afektivně determinován. Vztah obžalovaného k poškozené lze z tohoto hlediska považovat za nevyrovnaný, s převahou závislosti na straně obžalovaného. Pohnutkou jednání byla obava ze ztráty vztahu, opuštění a odloučení, což vzhledem k profilu závislosti kladl za vinu právě poškozené. Obžalovaný neměl sklony k silovému ani agresivnímu jednání. Nelze však vyloučit eruptivní reakci v důsledku městnání afektu. Z psychiatrického hlediska je pobyt obžalovaného na svobodě potencionálně nebezpečný. Znalci navrhli uložení ochranného psychiatrického léčení v ambulantní formě. Obžalovaný byl schopen chápat smysl trestního řízení a hájit se před soudem.

17. Obdobně byla zkoumána znalcem z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie poškozená K. (č. l. 155-167). Výsledkem bylo zjištění, že poškozená již před útokem obžalovaného trpěla neurotickou duševní poruchou – poruchou úzkostně depresivní, která nesouvisela s inkriminovanou událostí. Touto poruchou trpí i nadále a léčí se pro ni. Poškozená netrpěla posttraumatickou stresovou poruchou. Úzkostně depresivní porucha byla u poškozené uspokojivě léčena po dobu několika let před útokem obžalovaného. Po útoku nedošlo u poškozené k výraznější změně nebo zhoršení duševního stavu. Asi týden trpěla neurotickými potížemi v rámci poruchy přizpůsobení. Posttraumatická stresová porucha se u ní nerozvinula, její současný duševní stav odpovídal kvalitě jejího duševního stavu před inkriminovanou událostí. Omezena v běžném způsobu života byla po dalších několika dní a poté se její stav znormalizoval.
18. Dalším znaleckým počinem byl posudek z oboru zdravotnictví, odvětví soudního lékařství MUDr. Martina Dobiáše, Ph.D. (č. l. 138-144). Z posudku vyplynulo, že poškozená v důsledku útoku obžalovaného utrpěla škrábancovité oděrky a zarudnutí kůže, buď zhmoždění či podkožní krevní výrony na pravé části přední a přední části pravé boční plochy krku. Subjektivně udávala bolestivost krku při polykání a bolestivost krku při pohmatu a otáčení hlavy. Znalec hodnotil míru násilí působícího na krk poškozené, které vzhledem k absenci zlomenině jazyky či chrupavčité kostry hrtanu dosáhlo nejvýše střední intenzity. V další odpovědi znalec popisoval fyziologii zmáčknutí krku, který způsobuje omezení přístupu vzduchu do plic, nedostatek krevní výměny v hlavě, případně podráždění vegetativních nervů procházejících krkem s možnou srdeční zástavou. Pokud násilí působí intenzivně a dostatečnou dobu, v důsledku uvedených změn dochází k poruše vědomí, která vyústí v úmrtí. V případě útoku na poškozenou takový následek způsoben nebyl. Intenzita a délka působení obžalovaného byl dostatečný pro poruchu činnosti mozku a nástup bezvědomí, dostalo se nejméně ke druhému stádiu dušení. Přitom ještě při přerušení dušení ve třetím stádiu je možný samovolný návrat oběti k vědomí. Po celou dobu komprese krku byla poškozená ohrožena srdeční zástavou při podráždění nervů procházejících krkem. Ve stádiu poruchy vědomí může dojít ke zvracení, s případným vdechnutím žaludečního obsahu, což by vedlo k vážné poruše zdraví či smrti poškozené. Znalec také upozornil na možnost, že násilí způsobitelné přivodit podkožní krevní výron a kožní oděrky může zapříčinit podráždění důležitých nervů probíhajících krkem, kdy reflektorické mechanismy mohou vést až ke smrti jedince. Takové násilí nemusí být nutně spojeno se závažnými morfoloogickými změnami měkkých tkání krku či krčních orgánů.
19. Ani o závěrech učiněných znalci v uvedených oborech soud neměl žádné významné pochybnosti. V oboru genetiky, biologie a toxikologie byly provedeny laboratorní zkoumání zajištěných vzorků a stop, které byly dostatečně dokumentovány a vyhodnoceny, takže o nich soud nepochyboval. Nezjistilo se nic, co by nevyplývalo už z výpovědí obžalovaného a poškozené. Závěry zkoumání v oboru psychiatrie a psychologie odpovídaly listinným důkazům i výpovědím obžalovaného, poškozené a dalších lidí, kteří obžalovaného a poškozenou znali. Závěry zkoumání duševního stavu obžalovaného i poškozené odpovídaly ostatním skutečnostem vyplývajícím z dokazování. Posudek z oboru psychiatrie konstatoval, že poškozená již v dřívější době trpěla určitou duševní poruchou. Na vážnosti nebo hloubce této poruchy u poškozené se nic nezměnilo ani po prožití události projednávané v tomto řízení. Opět soud mohl konstatovat, že uvedené skutečnosti jsou přesvědčivě vysvětleny a doloženy, takže je soud mohl převzít do svých zjištění a úvah.

20. V pokračujícím hlavním líčení soud znovu vyslechl znalce z oboru zdravotnictví, odvětví soudního lékařství. Znalec znovu odkázal na závěry písemného vyhotovení posudku (čl. 138 - 144). V dalším vystoupení znalec popisoval fyziologii rdoušení, jeho projevy a následky, označil další rizika spojená s rdoušením. Znalec se znovu vyjádřil k intenzitě dušení a stádiím dušení. Znalec potvrdil, že po znovunabytí vědomí poškozená může začít mluvit a reagovat na obžalovaného. Znalec jednak obecně potvrdil, že návrat poškozené zpátky k vědomí bylo otázkou shody příznivých okolností, které vedly k obnovení normálních životních funkcí.
21. Po takto provedeném dokazování strany nenavrhovaly provedení dalších důkazů. Ani soud si nebyl vědom, že by nějaké další důkazy mohly podstatě rozhojnit poznání posuzovaného skutku a projednávané trestní věci.
22. V posledním zrušujícím rozhodnutí odvolací soud konstatoval, že skutková zjištění krajského soudu jsou po doplněném dokazování již zcela souladná s provedenými důkazy, lze považovat za správný závěr, že se stal skutek, který byl předmětem podané obžaloby a že pachatelem označeného skutku je obžalovaný M. Š.,
23. Na základě provedeného dokazování dospěl nalézací soud bez důvodných pochybností k závěru, že obžalovaný v uvedené době a na uvedeném místě přibližně od čtvrt na tři ráno uvažoval o usmrcení poškozené, v domnění, že se s ním chce poškozená rozejít. Zvažoval způsoby jejího usmrcení. Pak mezi půl čtvrtou a třičtvrtě na čtyři ráno nejprve v pozici vleže uchopil poškozenou K. oběma rukama za krk, rdousil ji tlakem palců do oblasti hrtanu a potom se na ni obkročmo posadil. V útoku pokračoval i přes aktivní obranu poškozené, až do okamžiku, kdy ztratila vědomí. Teprve pak svého jednání zanechal. Na tom se shodly výpovědi obžalovaného Š. a poškozené K.. Ostatní důkazy dokreslily místo a čas spáchání skutku, osobnosti obou zapojených osob a následky zanechané na jejich tělesném i duševním stavu. Důkazy dosvědčily mechanismus, který obžalovaný vůči poškozené rozvinul, skutečné následky, stejně jako možné následky, které by mohly nastat v případě pokračování útoku na poškozenou. Závěr o průběhu skutkového děje zásadním způsobem nezpochybnil žádný jiný provedený důkaz. Soud tedy mohl uzavřít, že se stal skutek označený a popsáný ve vyhlášeném rozsudku.
24. V souladu s odvolacím soudem, nalézací soud konstatuje, že zjištěný skutek vykazuje zákonné znaky skutkové podstaty zločinu vraždy podle § 140 odst. 2 tr. zákoníku ve stadiu pokusu podle § 21 odst. 1 tr. zákoníku a obžalovaný jednal v přímém úmyslu usmrtit poškozenou M. K. podle § 15 odst. 1 písm. a) trest. zákoníku.
25. Obžalovaný byl plně trestně odpovědný z hlediska věku i z hlediska svého duševního stavu. Navzdory konstatované duševní poruše v podobě bipolární afektivní poruchy, v dané době prakticky kompenzované, byly rozpoznávací a ovládací schopnosti obžalovaného v době činu jen lehce sníženy. Znamená to, že přes určité snížení jeho přičetnosti, v základu byla jeho přičetnost zachována v dostatečné míře pro vyvození trestní odpovědnosti.
26. Dále krajský soud uzavřel, opět ve shodě s odvolacím soudem, že další jednání obžalovaného, který v situaci, kdy mohl původně zamýšlené usmrcení poškozené M. K. dokonat, z vlastního rozhodnutí v dalším následném jednání vůči ní ustal, vykazuje znaky dobrovolného upuštění od dalšího jednání potřebného k dokonání trestného činu ve smyslu § 21 odst. 3 písm. a) trest. zákoníku a tím zanikla trestnost pokusu trestného činu vraždy. V tomto směru soud považoval za podstatnou obhajobu obžalovaného Š. a závěry znalce z oboru zdravotnictví, odvětví soudního lékařství, který nevyloučily obhajobu obžalovaného, že obžalovaný ve rdoušení poškozené ustal sám z vlastní vůle a nepokračoval v něm skutečně z toho důvodu, že když už se poškozená M. K. nebránila a zůstala ležet, zaznamenal její životní projevy, uvědomil si závažnost svého jednání, proto ve rdoušení dále nepokračoval. Přičemž stav bezvědomí poškozené trval velmi krátce, než poškozená sama znovu nabyla vědomí. Z provedeného dokazování nevyplývalo nic, co by svědčilo závěru, že obžalovaný z hlediska svých subjektivních představ učinil již vše, aby poškozenou usmrtil a tento následek nenastal z důvodu objektivních překážek nebo okolností na jeho vůli nezávislých. Zároveň

z provedení dokazování nebyl zaznamenán žádný náznak, že by upuštění od dalšího jednání obžalovaného nebylo dobrovolné a nepramenilo skutečně z vlastního rozhodnutí obžalovaného.

27. Krajský soud musel zvážit, jestli v projednávaném skutku obžalovaného nebylo možné shledat jiný trestný čin. Zde byl nalézací soud zavázán k respektování právního názoru odvolacího soudu ve smyslu § 264 odst. 1 trestního řádu, který konstatoval, že z pohledu § 21 odst. 5 tr. zákoníku lze jednoznačně vyvodit trestní odpovědnost obžalovaného za jiný dokonáný trestný čin.
28. Obžalovaný tímto jednáním naplnil v objektivní i subjektivní rovině všechny zákonné znaky skutkové podstaty přečinu omezování osobní svobody podle § 171 odst. 1, 2 tr. zákoníku. Objektem tohoto trestného činu je osobní svoboda každého člověka ve smyslu jeho volného pohybu a jednání. V tomto případě byla postížena osobní svoboda poškozené K., která byla cílem násilného útoku obžalovaného, nemohla vstát, utéct ani přivolat pomoc a musela útok vytrpět, než ho obžalovaný sám ukončil.
29. Obžalovaný „... bránil ...“ užívat poškozené osobní svobodu tím, že ji držel oběma rukama za krk, držel ji v pozici vleže, později na ni obkročmo seděl, rdousil poškozenou, až upadla do bezvědomí, než svého jednání naštěstí zanechal. Celé násilné jednání obžalovaného vůči poškozené trvalo minimálně několik desítek vteřin, možná několik málo minut. Pro vznik trestní odpovědnosti není rozhodná délka doby, kdy byla svoboda poškozené omezena. I relativně krátká doba omezení, provázená útokem obžalovaného, byla k naplnění znaků omezení osobní svobody dostatečná. Jednalo se o zásah dočasného rázu a neměl trvalý nebo dlouhodobý charakter. Omezení osobní svobody představovalo znemožnění pohybu, držení a rdoušení na krku, zasednutí těla a držení paží. Obžalovaný se tohoto jednání dopustil: „... bez oprávnění ...“, protože k tomu ve své pozici tehdejšího druhu poškozené neměl žádné zákonné oprávnění.
30. Tohoto přečinu se obžalovaný dopustil v přímém úmyslu podle § 15 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku. Obžalovaný jako každý dospělý bezpochyby věděl, že život a zdraví člověka, jeho osobnost a jeho osobní svoboda jsou prvky chráněné trestním zákoníkem. Osobní svobodu člověka není možné omezit, jinak než ze zákonných důvodů a způsobem zákonem dovoleným. Obžalovaný tedy věděl, že porušuje zájem chráněný trestním zákonem. Zároveň bylo z jeho jednání zřejmé, že se tohoto jednání chtěl dopustit. Prokázané jednání obžalovaného, které původně směřovalo k usmrcení poškozené, již v sobě obsahovalo i omezení osobní svobody poškozené, které mělo obžalovanému umožnit poškozenou usmrtit. Jednání obžalovaného, držení poškozené za krk, zadržování v pozici vleže, sezení obkročmo na poškozené a její rdoušení až do bezvědomí, nedávalo prostor k pochybnostem, že jednání obžalovaného vyplývalo z jeho vůle, že bylo naplněním jeho rozhodnutí a že se obžalovaný chtěl takového jednání dopustit. Přímý úmysl obžalovaného obsahoval tedy vědomostní i volní složku.
31. Obžalovaný se tohoto jednání dopustil: „... v úmyslu usnadnit jiný trestný čin ...“ Jak už bylo řečeno, původním záměrem obžalovaného bylo usmrtit poškozenou. To v sobě již zahrnovalo i omezení její osobní svobody, než se obžalovanému podaří jeho záměr realizovat. Toto omezení, držení poškozené v poloze vleže, bránění v odchodu, držení za krk, rdoušení a sezení na poškozené, bránění v přivolání pomoci, usnadňovalo a zčásti i naplňovalo původní záměr obžalovaného a obžalovaný se ho dopouštěl v uvedeném úmyslu. Trestnost pokusu zločinu vraždy sice vzhledem k dobrovolnému upuštění od dokonání zanikla, přesto tím už byl naplněn dokonáný trestný čin omezování osobní svobody v kvalifikované podobě podle § 171 odst. 1, 2 trestního zákoníku.
32. Obžalovaný byl plně trestně odpovědný za spáchání přečinu omezování osobní svobody z hlediska věku, v době spáchání mu bylo 41 let. Schopnost rozpoznat protiprávnost svého jednání a schopnost ovládat své jednání byly u obžalovaného jen lehce sníženy v důsledku přetrvávající psychické poruchy obžalovaného, jak to ukázalo znalecké zkoumání v odvětví psychiatrie a psychologie

33. Při stanovení druhu a výměry trestu soud hodnotil povahu a závažnost spáchaného přečinu. Jednáním obžalovaného byl porušen zájem na ochraně osobní svobody každého lidského jedince. V tomto případě to bylo umocněno násilným útokem, který bránil poškozené užívat svobody v kritické chvíli. Provedení činu byl jednoduché. Obžalovaný využil fyzické převahy a momentu překvapení, omezením osobní svobody poškozené vytvářel předpoklady pro uskutečnění svého hlavního záměru usmrtit poškozenou. Následky činu našťestí nebyly velké. Upuštěním od dalšího jednání obžalovaný umožnil poškozené znovu užívat osobní svobodu, čehož poškozená využila k přivolání policie. Jednání obžalovaného také nezanechalo žádné trvalé následky na tělesném nebo duševním stavu poškozené. Z okolností činu je nutné zmínit, že obžalovaný se činu dopustil jako tehdejší druh poškozené a ve společné domácnosti. I když se jejich vztah nerozvíjením ideálně, rozhodně se poškozená nenadála takového útoku od osoby jí tehdy blízké a ve vlastním soukromí. Obžalovaný byl až do činu bezúhonný. Míra jeho zavinění je určena přímým úmyslným jednáním. Za přitěžující je možné považovat, že skutečným záměrem obžalovaného bylo poškozenou usmrtit. Povaha činu vyplynula z osobních vztahů mezi obžalovaným a poškozenou, z nezvládnutého partnerského vztahu, nezvládnutých emocí a nedostatečné kontroly vlastního jednání, i v důsledku duševní poruchy. Celkově závažnost spáchaného činu odpovídá středně závažnému jednání.
34. Poměry obžalovaného jsou uspořádané. Obžalovaný v současné době žije s rodiči, nenavázal žádný další partnerský vztah. Nemá žádný významnější majetek. V současné době vykonává veřejné práce ve své obci. Po spáchání činu se obžalovaný choval bez nápadnosti, nebyl znovu trestně stíhán, nebyl postižen pro přestupek, o jeho chování nejsou žádné negativní poznatky. Zdravotní stav obžalovaného je kompenzován, obžalovaný si je vědom své duševní poruchy, léčí se u ošetřujícího lékaře. Způsob života obžalovaného podle soudu nevybočoval z běžné společenské normy. S ohledem na uvedené skutečnosti jsou možnosti nápravy obžalovaného příznivé.
35. Zhodnocení povahy a závažnosti činu, poměrů obžalovaného a možností jeho nápravy soudu ukázalo, že by trest měl být vyměřen ve středním pásmu zákonného rozpětí, čemuž odpovídá trest odnětí svobody v trvání 18 měsíců. Zároveň je soud přesvědčen, že osoba obžalovaného, uspořádané poměry, předchozí i následný bezúhonný život, prostředí, ve kterém se obžalovaný pohybuje, život pod dohledem rodičů i pracovní vztah přímo v místě bydliště, léčení duševních problémů, dávají vysokou pravděpodobnost, že pro nápravu obžalovaného naprosto stačí hrozba možného výkonu trestu odnětí svobody a není nutný jeho přímý výkon. Proto soud rozhodl o podmíněném odkladu výkonu trestu odnětí svobody na zkušební dobu při v trvání tří let.
36. Soud nevyhověl návrhu státního zástupce, aby obžalovanému byl uložen nepodmíněný trest odnětí svobody. Přitom soud vzal v potaz skutečnost, že obžalovaný si počínal bezúhonně před i po spáchání projednávaného přečinu. Jeho čin se skutečně jeví jako mimořádné vybočení z běžného života. U obžalovaného nebyly shledány agresivní sklony nebo jiné tendence k páčání trestné činnosti. Obžalovaný je způsobilý k nápravě a má k tomu vytvořeny podmínky. Soud také zohlednil, že obžalovaný byl v trestním řízení několik měsíců ve vazbě. Soud ovšem nepřijal ani návrh obhajoby, aby obžalovanému byl uložen trest obecně prospěšných prací. Podle soudu tomu brání především povaha a závažnost spáchaného přečinu. I když dokonáný přečin omezování osobní svobody byl „jenom“ střední závažnosti, stále musel soud mít na paměti, že omezování osobní svobody bylo jenom podporou závažnějšího pokusu o zločin směřujícímu proti životu poškozené. Soud také považuje za nezbytné sledovat chování obžalovaného delší dobu, než by to zajistil výkon samostatného trestu obecně prospěšných prací. Naopak uložení podmíněného trestu s přiměřenou zkušební dobou je ke sledování a zajištění řádného chování obžalovaného na delší dobu mnohem vhodnější.
37. Státní zástupce v obžalobě navrhoval uložení ochranného léčení psychiatrického formou ambulantní. Ze znaleckého posudku zabývajícího se duševním stavem obžalovaného vyplynulo, že skutečně trpí bipolární afektivní poruchou, byť se zatím zdá, že je léčením tato porucha kompenzována. Každopádně znalci konstatovali, že z forenzně psychiatrického hlediska pobyt obžalovaného na svobodě je pro společnost potenciálně nebezpečný, a navrhovali, aby bylo

obžalovanému uloženo ochranné léčení psychiatrické ambulantní formou. Právě psychiatrická porucha ovlivňovala chování obžalovaného při páčání činu. Pro umenšení rizika je vyřešení duševního problému obžalovaného nezbytné. Zároveň to přispěje k upevnění předpokladů řádného života ve zkušební době podmíněného odsouzení. Proto soud rozhodl o uložení ochranného léčení psychiatrického formou ambulantní.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku je možno podat odvolání do osmi dnů od jeho doručení k Vrchnímu soudu v Olomouci prostřednictvím Krajského soudu v Brně. Rozsudek může odvoláním napadnout státní zástupce pro nesprávnost kteréhokoliv výroku, obžalovaný pro nesprávnost výroku, který se ho dotýká, zúčastněná osoba pro nesprávnost výroku o zabránění věci a poškozený, který uplatnil nárok na náhradu škody, pro nesprávnost výroku o náhradě škody.

Osoba, oprávněná napadat rozsudek pro nesprávnost některého jeho výroku, může jej napadat také proto, že takový výrok učiněn nebyl, jakož i pro porušení ustanovení o řízení předcházejícím rozsudku, jestliže toto porušení mohlo způsobit, že výrok je nesprávný nebo, že chybí (§ 246 odst. 1, odst. 2 trestního řádu).

Odvolání musí být v zákonné lhůtě případně v další lhůtě určené předsedou senátu odůvodněno tak, aby bylo patno, v kterých výrocích je rozsudek napadán a jaké vady jsou rozsudku nebo řízení které mu předcházelo vytýkány. Státní zástupce je povinen uvést, zda odvolání podává ve prospěch či neprospěch obžalovaného (§ 249 odst. 1, 2 trestního řádu).

Odvolacím soudem bude odmítnuto odvolání, které nesplňuje náležitosti obsahu odvolání (§ 253 odst. 3 trestního řádu).

Brno 9. července 2019

Mgr. Tomáš Kurfiřt v. r.
předseda senátu